

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 53

van **CHRIS JANSSENS**

datum: 5 december 2019

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Lokale overheden - Initiatiefrecht coalitievorming

Uit de beleidsnota van de minister blijkt dat hij de lokale democratie wil versterken. Dit principe valt volledig toe te juichen. Zo stelt de minister in zijn beleidsnota onder meer dat de kandidaat met de meeste voorkeurstemmen van de grootste partij in de meerderheid automatisch burgemeester wordt. Het komt tot op heden inderdaad vaak voor dat de kandidaat met de meeste stemmen opzij wordt geschoven om een alternatieve meerderheid te vormen tegen de uitdrukkelijke wil van de bevolking. Dit is dus een mooie vooruitgang en versterking van de lokale democratie.

Daarnaast stelt de minister op pagina 13 van de beleidsnota het volgende: "De lijsttrekker van de grootste lijst krijgt na de verkiezingen 14 dagen het exclusief initiatiefrecht om een meerderheidscoalitie op de been te brengen. Slaagt hij of zij daar niet in, dan gaat het initiatiefrecht over naar de tweede grootste lijst."

Op dezelfde pagina van de beleidsnota stelt de minister het volgende: "De installatievergadering van de nieuwe gemeenteraden vindt vanaf de verkiezingen van 2024 plaats op een van de eerste vijf werkdagen van december van het jaar van de verkiezingen, i.p.v. begin januari." Deze beslissing impliceert slechts zes weken tussen de verkiezingen en de start van de nieuwe legislatuur.

1. Welke criteria werden gehanteerd bij het bepalen van de termijn van veertien dagen?
2. Wat gebeurt er wanneer men binnen deze termijn van veertien dagen geen sluitend bestuursakkoord kan sluiten, maar toch verregaande gesprekken lopende heeft? Moeten deze gesprekken dan worden afgebroken of kan de onderhandelingsperiode toch verlengd worden?
3. Hoeveel tijd krijgt de lijsttrekker van de tweede grootste lijst om een coalitie op de been te brengen?
4. Waarom werd beslist om de installatievergadering van de nieuwe gemeenteraden met een maand te vervroegen?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 53 van 5 december 2019

van **CHRIS JANSSENS**

1. Deze termijn van 14 dagen houdt het midden tussen de beleidsintentie dat de lijsttrekker van de grootste lijst een eerlijke kans moet krijgen om een coalitie op de been te brengen, en anderzijds te vermijden dat pogingen om een onwerkbaar coalitie op de been te brengen, onnodig lang aanslepen.
2. Het is inderdaad correct dat als de grootste fractie binnen de veertien dagen geen coalitie op de been krijgt, het initiatiefrecht verschuift naar de lijsttrekker van de tweede grootste fractie. Of men voldoende ver staat, zal moeten blijken uit een formalisering door de onderhandelende partijen. Dit zal deel uitmaken van het regelgevend werk dat de komende maanden wordt opgestart.
3. Het Regeerakkoord voorziet een cascade-regeling. Het lijkt dan ook maar logisch dat de lijsttrekker van de tweede grootste lijst eenzelfde termijn van 14 dagen krijgt.
4. Er zijn drie redenen waarom werd beslist om de installatievergadering van de nieuwe gemeenteraden met een maand te vervroegen:
 - a) Nu zit er een relatief lange periode tussen het moment van de verkiezingen en het moment van de opstart van de nieuwe bestuursploeg (van begin oktober tot begin januari van het jaar erna). In die periode stellen we vast dat heel wat gemeenteraadsleden een versnelling lager schakelen, zeker degene die niet meer verkozen zijn. Het is na de verkiezingen niet steeds evident om voldoende raadsleden te enthousiasmeren voor een gemeenteraad.
 - b) Het is na de verkiezingen anderzijds ook lang wachten voor de nieuwe verkozenen: ze krijgen een mandaat van de kiezer, maar moeten bijna 3 maanden wachten om dat op te nemen. Dit is lang voor iemand die wel enthousiast aan de slag wil.
 - c) Een derde bestuurlijk argument volgt uit de eerste twee: eigenlijk wordt de besluitvorming in de huidige situatie zeer lang stil gelegd: niet alleen in de aanloop van de verkiezingen, maar ook gedurende nog 3 maanden na de verkiezingen zit men in "lopende zaken", waarbij nieuwe initiatieven, visievorming of structurele zaken geen kans maken.

Door de installatievergadering te vervroegen, kunnen de nieuw verkozen gemeenteraadsleden sneller aan de slag gaan, meer bepaald in de eerste vijf werkdagen van december (de eerste maal in 2024 tussen maandag 2 en vrijdag 6 december). Ook in Brussel en Wallonië, is de installatievergadering reeds in de eerste week van december.